Autoriteit
Consument & Markt

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
070 722 20 00
www.acm.nl

Openbaar

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/584359
Zaaknummer : ACM/20/043510

Besluit ontheffingen enkelvoudige storingsreserve – TenneT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 16, vierde lid, aanhef en onder b, van de Elektriciteitswet 1998, over ontheffingen van de enkelvoudige storingsreserve voor TenneT TSO B.V.

Inhoud

Samenvatting 3
1. Inleiding en leeswijzer 4
2. Wettelijk kader 5
3. Eisen aan de aanvraag 8
4. Voorschriften aan de ontheffingen 9
5. Dictum 10

Samenvatting

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) geeft netbeheerder TenneT ontheffingen van de enkelvoudige storingsreserve. Daarmee krijgt TenneT de tijd om verschillende onderdelen van het hoogspanningsnet zodanig te verbeteren dat het net aan regelgeving over de enkelvoudige storingsreserve voldoet.

Vrijstellingen en ontheffingen
Het Nederlandse elektriciteitsnet kent een hoge mate van betrouwbaarheid. Om te garanderen dat de levering van elektriciteit niet in gevaar komt moeten alle hoogspanningsnetten (110 kV of hoger) extra reservecapaciteit hebben zodat er altijd een ‘vluchtstrook’ beschikbaar is om stroom langs te vervoeren. Dit wordt de enkelvoudige storingsreserve of het n-1 criterium genoemd.

Het onverkort voldoen aan n-1 is niet voor alle netelementen in alle gevallen doelmatig of in het algemeen belang. Daarom hebben netbeheerders voor bepaalde onderdelen van het net vrijstelling gekregen van het n-1 criterium. Hiermee komt er in gebieden die op dit moment te kampen hebben met schaarste, bijvoorbeeld vanwege de snelle opkomst van duurzame opwek, op korte termijn ruimte vrij in het net. Daarnaast kan een netbeheerder van netten met een spanningsniveau van 110 kV of hoger een aanvraag bij de ACM indienen tot ontheffing voor netonderdelen waarin (nog) niet voldaan wordt aan het n-1 criterium of de vrijstellingen.

De aanvraag en het besluit
TenneT heeft bij de ACM een ontheffingsaanvraag ingediend voor alle situaties in het landelijk hoogspanningsnet waar op 1 januari 2021 niet werd voldaan aan de normen. De ACM verleent de meeste van de aangevraagde ontheffingen. De ACM wijst een aantal ontheffingen af omdat niet is voldaan aan de eisen die het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas stelt aan de ontheffingen of omdat TenneT niet aannemelijk heeft gemaakt dat er zoveel uitval mogelijk is als TenneT stelt. In het laatste geval heeft TenneT voldoende aan de vrijstellingen uit het investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas en is een ontheffing niet nodig. In het besluit dat de ACM heeft genomen geeft de ACM een algemene omschrijving van de ontheffingen en de voorschriften. In het dictum van het besluit is een tabel opgenomen waarin is opgenomen voor welke netonderdelen en voor welke tijdsduur en maximale uitval de ontheffingen worden verleend. In de bijlagen bij het besluit worden de aangevraagde ontheffingen besproken en beoordeeld.

Achtergrond
Het n-1 criterium houdt in dat een net met een spanningsniveau van 110 kV en hoger zo is aangelegd dat transport van elektriciteit ook verzekerd is als zich een uitvalsituatie voordoet. Een uitvalsituatie is een onvoorziene gebeurtenis waarbij een netonderdeel uitvalt en mogelijk het transport van elektriciteit onderbroken raakt. Dit criterium geldt zowel voor het net in normaal bedrijf als voor de periode dat een deel van het net uit bedrijf is vanwege onderhoud. De norm, de vrijstellingen van de norm, en de mogelijkheid voor ontheffingen, zijn opgenomen in artikel 16, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 en uitgewerkt in het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas.

1. Inleiding en leeswijzer

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uitvoering aan artikel 16, vierde lid, aanhef, en onder b, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet).

2. Het Nederlandse elektriciteitsnet kent een hoge mate van betrouwbaarheid. Om de betrouwbaarheid van de elektriciteitsvoorziening te borgen is in de E-wet de norm opgenomen dat een net met een spanningsniveau van 110 kV en hoger, zodanig is ontworpen en in werking is dat het transport van elektriciteit ook verzekerd is indien zich een uitvalsituatie voordoet. Een uitvalsituatie is een onvoorziene gebeurtenis waarbij een netelement uitvalt en mogelijk het transport van elektriciteit onderbroken raakt. Deze norm wordt ook wel de enkelvoudige storingsreserve of het n-1 criterium genoemd. De norm geldt zowel voor het net in normaal bedrijf als voor de periode dat een deel van het net uit bedrijf is vanwege onderhoud. De norm is opgenomen in artikel 16, vierde lid, van de E-wet.

3. Het onverkort voldoen aan n-1 is niet voor alle netelementen in alle gevallen doelmatig of in het algemeen belang. Daarom bepaalt artikel 16, vierde lid, aanhef en onder a, van de E-wet dat bij AMvB regels over vrijstellingen kunnen worden opgenomen. Het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas (hierna: het Besluit) is daarom gewijzigd.[1] In dit Besluit wordt bepaald dat op bepaalde onderdelen van de netten vrijstellingen gelden voor het n-1 criterium (paragraaf 4a). Daarnaast kan een netbeheerder van netten met een spanningsniveau van 110 kV of hoger op grond van artikel 16, vierde lid, aanhef en onder b, van de E-wet een aanvraag bij de ACM indienen tot ontheffing van situaties waarin niet voldaan wordt aan:

   - de generieke norm voor uitvalsituaties uit de aanhef van artikel 16, vierde lid, van de E-wet,
   - de vrijstellingen als bedoeld in artikel 16, vierde lid, onderdeel a, van de E-wet, gelezen in samenhang met paragraaf 4a van het Besluit.

4. Deze ontheffingsaanvraag betreft alle situaties in het landelijk hoogspanningsnet waar op dit moment niet voldaan wordt aan de generieke norm voor uitvalsituaties uit de aanhef van artikel 16, vierde lid, van de E-wet, noch aan de vrijstellingen als bedoeld in artikel 16, vierde lid, onderdeel a, van de E-wet, gelezen in samenhang met paragraaf 4a van het Besluit.

5. Op 15 januari 2021 heeft TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) bij de ACM een aanvraag ingediend tot verlening van een ontheffing in de zin van artikel 16, vierde lid, onderdeel b, van de E-wet.[2] De aanvraag heeft betrekking op bijna 80 onderdelen van een net met een spanningsniveau van 110 kV of hoger.

6. TenneT heeft desgevraagd aanvullende informatie aangeleverd op 29 maart 2021, 14 april 2021, 7 mei 2021, en 2 juni 2021, 7 juli 2021, 28 juli 2021, en 2 augustus 2021, 29 september 2021, 23 november 2021 en 15 maart 2022.

7. De indeling van dit besluit is als volgt. Hoofdstuk 2 van dit besluit bevat het wettelijk kader. De ACM beschrijft de eisen aan de aanvraag in hoofdstuk 3. De ACM heeft de voorwaarden aan de ontheffingen opgenomen in hoofdstuk 4.

[1] Besluit van 1 december 2020 tot wijziging van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas (uitvalsituaties hoogspanningsnet).
[2] Brief van TenneT van 15 januari 2021, ACM/IN/574643.

8. De ACM heeft bijlagen toegevoegd aan het besluit. Deze bijlagen zijn onderdeel van dit besluit. De ACM beoordeelt de aanvraag voor ontheffing van specifieke netonderdelen in deze bijlages. Daar wordt allereerst de aanvraag beschreven en getoetst of de aanvraag voldoet aan de eisen van het Besluit (paragraaf 1 van de betreffende bijlage). Wanneer aan deze eisen is voldaan beoordeelt de ACM of de aanvrager voldoet aan de voorwaarden die aan hem zijn gesteld in artikel 4b.4 van het Besluit en of een ontheffing noodzakelijk is (paragraaf 2 van de betreffende bijlage).

9. Van 16 augustus 2022 tot en met 27 september 2022 heeft de ACM het ontwerpbesluit ter inzage gelegd.[3] TenneT heeft bij brief van 27 september 2022 een zienswijze ingediend.[4] Deze heeft twee onderdelen. Het eerste onderdeel betreft aanpassingen in de planning naar aanleiding van een herprioritering door TenneT. Sommige aanpassingen zijn eerder gereed, andere later. Dit heeft geleid tot aanpassing van het dictum en in bijlagen 1a tot en met 4, 8, 10, 11, 13, 18, 19, 35, 37 tot met 48, 50, 51 en 52. TenneT heeft ook inhoudelijk gereageerd op de netonderdelen uit bijlagen 1a, 3, 15 en 52. Dit heeft niet geleid tot aanpassingen. In de betreffende bijlage wordt ingegaan op het oordeel van de ACM hierover. De ACM heeft ten slotte geconstateerd dat in het dictum van het ontwerpbesluit niet altijd de juiste datum was opgenomen. De ACM heeft dit gecorrigeerd.

2. Wettelijk kader

10. Artikel 16, vierde en vijfde lid, van de E-wet luiden:

> "*4. Een net met een spanningsniveau van 110 kV of hoger, met uitzondering van het net op zee, is zodanig ontworpen en in werking dat het transport van elektriciteit ook verzekerd is indien zich een uitvalsituatie voordoet, tenzij:*
> *a. voor een bepaalde uitvalsituatie vrijstelling is verleend bij algemene maatregel van bestuur;*
> *b. voor een bepaald onderdeel van het net op aanvraag van de desbetreffende netbeheerder ontheffing is verleend door de Autoriteit Consument en Markt. Aan de ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden.*
> *5. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de verlening, wijziging en intrekking van een ontheffing als bedoeld in het vierde lid, onderdeel b."*

11. Paragraaf 4a "Vrijstellingen uitvalsituaties" van het Besluit bepaalt onder meer het volgende:

> *"Artikel 4a.1*
> *Een uitvalsituatie in een net met een spanningsniveau van 220 kV of hoger in normaal bedrijf, is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 16, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998, indien:*
> *a. de uitvalsituatie betrekking heeft op een transformator naar een spanning lager dan 110 kV en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:*
> *1°.100 MW gedurende ten hoogste tien minuten, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of*
> *2°.200 MW gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de transformator aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;*
> *b. de uitvalsituatie betrekking heeft op een railsysteem en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal 1.500 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het railsysteem aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft.*

[3] Staatscourant 2022, 19713.
[4] Brief van TenneT van 27 september 2022, REG-N 22-061, ACM/IN/718505.

Artikel 4a.2
Een uitvalsituatie in een net met een spanningsniveau van 220 kV of hoger tijdens onderhoud, is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 16, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998, indien:

a. de uitvalsituatie betrekking heeft op een transformator naar een spanning lager dan 110 kV en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:
1°.100 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of
2°.200 MW gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de transformator aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;

b. de uitvalsituatie betrekking heeft op een railsysteem en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:
1°.1000 MW gedurende ten hoogste twee uur, waarna de onderbreking maximaal 500 MW is, vervolgens lineair afneemt tot maximaal 100 MW en na zes uur is opgelost, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of
2°.1.500 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het railsysteem aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft.

Artikel 4a.3
Een uitvalsituatie in een net met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV in normaal bedrijf, is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 16, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998, indien:

a. de uitvalsituatie betrekking heeft op een transformator naar een spanning lager dan 110 kV en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:
1°.100 MW gedurende ten hoogste tien minuten, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of
2°.200 MW gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de transformator aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;

b. de uitvalsituatie betrekking heeft op een circuit en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:
1°.100 MW gedurende ten hoogste tien minuten, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of
2°.500 MW gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het circuit aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;

c. de uitvalsituatie betrekking heeft op een railsysteem en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:
1°.500 MW gedurende ten hoogste een uur en daarna maximaal 100 MW gedurende ten hoogste vijf uur, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of
2°.1500 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het railsysteem aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft.

Artikel 4a.4

1. Een uitvalsituatie in een net met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV tijdens onderhoud, is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 16, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998, indien:

a. de uitvalsituatie betrekking heeft op een transformator naar een spanning lager dan 110 kV en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:
1°.100 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of
2°.200 MW gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de transformator aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;

b. de uitvalsituatie betrekking heeft op een circuit en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:
1°.100 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of
2°.500 MW, gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het circuit aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een

spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;

c. *de uitvalsituatie betrekking heeft op een railsysteem en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:*
1°.1000 MW gedurende ten hoogste twee uur, waarna de onderbreking maximaal 500 MW is, vervolgens lineair afneemt tot maximaal 100 MW en na zes uur is opgelost, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of
2°.1500 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het railsysteem aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft.

2. *In afwijking van het eerste lid, aanhef en onderdelen b en c, is een uitvalsituatie in een net met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV tijdens onderhoud vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 16, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998, indien:*

a. *de uitvalsituatie betrekking heeft op een gesloten schakelinstallatie ten tijde van reparatie, modificatie en vervanging van dit onderdeel van het net en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:*
1°.100 MW gedurende ten hoogste 48 uur, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of
2°.500 MW gedurende 48 uur, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de schakelinstallatie aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;

b. *de uitvalsituatie betrekking heeft op een gasdrukpijpkabel of een oliedrukkabel ten tijde van reparatie, modificatie en vervanging van dit onderdeel van het net en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:*
1°.100 MW gedurende ten hoogste een week, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of
2°.500 MW gedurende ten hoogste een week, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de gasdrukpijpkabel of een oliedrukkabel aangesloten, dan wel op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft.

(…)

Artikel 4a.6
Een uitvalsituatie in een net met een spanningsniveau van 110 kV of hoger, is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 16, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998, indien de uitvalsituatie betrekking heeft op een netonderdeel waarvoor een ontheffing is aangevraagd als bedoeld in artikel 16, vierde lid, onderdeel b, van de wet, tot de dag na die waarop de beslissing op de aanvraag onherroepelijk is geworden."

12. Paragraaf 4b "Ontheffingen uitvalsituaties" van het Besluit bepaalt, voor zover van belang, het volgende:

"Artikel 4b.1
1. Een aanvraag als bedoeld in artikel 16, vierde lid, onderdeel b, van de Elektriciteitswet 1998 omvat:
a. *een aanduiding van het netonderdeel waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd en een locatiebeschrijving daarvan;*
b. *de redenen voor afwijking van de norm in artikel 16, vierde lid, aanhef, van de Elektriciteitswet 1998 of, indien van toepassing, vrijstelling in paragraaf 4a van dit besluit;*
c. *de maximale omvang van onderbroken transport van elektriciteit in MW en de maximale duur van de onderbreking bij een uitvalsituatie met betrekking tot het netonderdeel waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd, in voorkomend geval uitgesplitst naar transport ten behoeve van productie of verbruik, en een toelichting hierop;*
d. *een beschrijving van de kans op een onderbreking als bedoeld in onderdeel c;*
e. *een toelichting op conformiteit van de aanvraag met Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (PbEU 2017, L 220);*
f. *een voorstel voor de duur van de ontheffing en een onderbouwing daarvan;*
g. *een beschrijving van de belangrijkste risico's ten aanzien van de raming en planning van het project voor de investering om aan de norm te voldoen en een beschrijving van de maatregelen die de aanvrager neemt om deze risico's te beperken.*

2. Indien de aanvraag betrekking heeft op het verlengen van de duur van een ontheffing, omvat de aanvraag in afwijking van het eerste lid een motivering waarom het project voor de investering om aan de norm te voldoen niet is afgerond, waarbij wordt beschreven op welke wijze de aanvrager zich heeft ingespannen om het project te realiseren en welke maatregelen worden genomen om het project binnen de gevraagde verlengde termijn te realiseren.

Artikel 4b.3
Aan de ontheffing wordt de voorwaarde verbonden dat wanneer het netonderdeel waarvoor ontheffing wordt verleend ingrijpend wordt gerenoveerd of gemodificeerd, het desbetreffende netonderdeel wordt aangepast overeenkomstig de norm in artikel 16, vierde lid, aanhef, van de Elektriciteitswet 1998 of, indien van toepassing, een vrijstelling in paragraaf 4a van dit besluit.

Artikel 4b.4
1. Een ontheffing wordt verleend voor een netonderdeel dat op 1 januari 2021 niet voldoet aan de norm, bedoeld in artikel 16, vierde lid, aanhef, van de Elektriciteitswet 1998 of, indien van toepassing, een vrijstelling als bedoeld in paragraaf 4a van dit besluit, voor ten hoogste de maximale omvang en duur van de onderbreking bij een uitvalsituatie met betrekking tot dat netonderdeel op die datum.
2. De bij ontheffing toegestane uitvalsituatie leidt niet tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissie-systemen (PbEU 2017, L 220).
3. Een ontheffing, of een verlenging daarvan, wordt verleend voor ten hoogste:
a. tien jaar, voor zover het een netonderdeel in een net met een spanningsniveau van 220 kV of hoger betreft;
b. vijf jaar, voor zover het een netonderdeel in een net met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV betreft.

Artikel 4b.5
1. De Autoriteit Consument en Markt weigert een ontheffing indien de aanvraag niet voldoet aan de vereisten in artikel 4b.4.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan een verlenging van een ontheffing weigeren indien de aanvrager zich naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt onvoldoende heeft ingespannen om het project voor de investering om aan de norm te voldoen te realiseren.
3. De Autoriteit Consument en Markt kan een ontheffing of de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen wijzigen of aanvullen.
4. De Autoriteit Consument en Markt kan een ontheffing intrekken indien:
a. bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid;
b. de aan de ontheffing verbonden voorschriften of beperkingen niet worden nageleefd;
c. de netbeheerder aan wie de ontheffing is verleend, verzoekt om intrekking van de ontheffing."

3. Eisen aan de aanvraag

13. In dit hoofdstuk geeft de ACM een samenvatting van de eisen aan de aanvraag.

14. TenneT verzoekt om ontheffingen op grond van artikel 16, vierde lid, onderdeel b, van de E-wet, in samenhang met artikel 4b.1, eerste lid, en verder, van het Besluit. Op grond van artikel 4b1, eerste lid, van het Besluit bevat de aanvraag:

- een aanduiding van het netonderdeel waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd en een locatiebeschrijving daarvan;
- de redenen voor afwijking van de n-1 norm of, indien van toepassing, vrijstelling in paragraaf 4a van dit besluit;
- de maximale omvang van onderbroken transport van elektriciteit in MW en de maximale duur van de onderbreking bij een uitvalsituatie met betrekking tot het netonderdeel waarvoor een ontheffing

wordt aangevraagd, in voorkomend geval uitgesplitst naar transport ten behoeve van productie of verbruik, en een toelichting hierop;

- een beschrijving van de kans op een onderbreking als bedoeld in onderdeel c;
- een toelichting op conformiteit van de aanvraag met Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (PbEU 2017, L 220) (hierna: SO Verordening)
- een voorstel voor de duur van de ontheffing en een onderbouwing daarvan;
- een beschrijving van de belangrijkste risico's ten aanzien van de raming en planning van het project voor de investering om aan de norm te voldoen en een beschrijving van de maatregelen die de aanvrager neemt om deze risico's te beperken.

15. In de bijlagen beoordeelt de ACM of TenneT bij de ontheffingsaanvraag voor het betreffende netonderdeel aan de vereisten voldoet.

4. Voorschriften aan de ontheffingen

16. De ACM zal verschillende voorschriften verbinden aan een ontleende ontheffing. Hierna gaat de ACM in op deze voorschriften.
17. Op grond van artikel 4b.3 van het Besluit wordt aan de ontheffing het voorschrift verbonden dat wanneer het netonderdeel waarvoor ontheffing wordt verleend ingrijpend wordt gerenoveerd of gemodificeerd, het desbetreffende netonderdeel wordt aangepast overeenkomstig de norm in artikel 16, vierde lid, aanhef, van de E-wet of, indien van toepassing, een vrijstelling in paragraaf 4a van dit besluit. De ACM verbindt daarom aan alle ontheffingen dit voorschrift.
18. De ontheffing zal worden verleend voor maximaal vijf jaar (voor zover het een netonderdeel in een net met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV betreft) of tien jaar (voor zover het een netonderdeel in een net met een spanningsniveau van 220 kV of hoger betreft).[5] In de bijlagen wordt weergegeven wat de duur is van de betreffende ontheffing. De ontheffingen komen te vervallen na uitvoering van de werkzaamheden waardoor het knelpunt is opgelost, dan wel op het moment dat in de betreffende bijlage is omschreven. TenneT dient de ACM onverwijld mededeling te doen als:
    - het knelpunt is opgelost;
    - sprake is van een wijziging van de verwachte datum van ingebruikname;
    - sprake is van wijzigingen in de eigendom van het betreffende netonderdeel.
19. De ontheffing wordt verleend onder voorwaarde dat sprake blijft van conformiteit met de SO Verordening.
20. De ontheffing wordt verleend voor de maximale uitval en hersteltijd die in de bijlagen en het dictum zijn aangegeven.
21. In de bijlagen en het dictum kunnen voorschriften bij specifieke ontheffingen worden aangegeven.

[5] Artikel 4b4, derde lid, onder a en b, van het Besluit.

5. Dictum

22. De Autoriteit Consument en Markt besluit op grond artikel 16, vierde lid, onderdeel b, van de Elektriciteitswet 1998 ontheffingen te verlenen aan TenneT TSO B.V. van de verplichting dat een net met een spanningsniveau van 110 kV of hoger zodanig ontworpen en in werking is dat het transport van elektriciteit ook verzekerd is indien zich een uitvalsituatie voordoet. De ontheffingen worden verleend voor de in tabel 1 opgenomen netonderdelen en voor de daarin opgenomen tijdsduur en maximale uitval.

23. De ontheffingen worden verleend onder de volgende voorschriften en beperkingen:

    1) *Ingrijpende renovatie of modificatie*
    Op grond van artikel 4b.3 van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas verbindt de Autoriteit Consument en Markt aan de ontheffing het voorschrift dat, wanneer het netonderdeel waarvoor ontheffing wordt verleend ingrijpend wordt gerenoveerd of gemodificeerd, het desbetreffende netonderdeel wordt aangepast overeenkomstig de norm in artikel 16, vierde lid, aanhef, van de Elektriciteitswet 1998 of, indien van toepassing, een vrijstelling in paragraaf 4a van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas.

    2) Wijzigingen in de ontheffing
    Voor alle ontheffingen geldt dat indien sprake is van een wijziging van de verwachte datum van ingebruikname, dan wel in de eigendom van het betreffende netonderdeel, TenneT TSO B.V. van die wijziging onverwijld mededeling doet aan de Autoriteit Consument en Markt.

    3) Veiligheid en betrouwbaarheid
    De ontheffing wordt verleend onder het voorschrift dat sprake blijft van conformiteit met Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (PbEU 2017, L 220).

24. De ontheffingen vervallen na uitvoering van de werkzaamheden waardoor het knelpunt is opgelost, dan wel op het moment dat in tabel 1 is omschreven.

Tabel 1

Bijlage	Netonderdeel	Na afloop geldt	Einddatum ontheffing	Max MW en tijdsduur
1a	Maasbracht 380 kV, tijdens onderhoud	artikel 4a.2, onder b1, van het Besluit	24 november 2032	maximaal 900 MW maximaal 4 uur
1b	Maasbracht 380 kV, normaal bedrijf	Ontheffing niet verleend	n.v.t.	n.v.t.
2	380 kV-railsysteem Eindhoven	artikel 4a.2, onder b1, van het Besluit	31 december 2027	maximaal 1445 MW maximaal 4 uur
3	380 kV-railsysteem Geertruidenberg	artikel 4a.2, onder b1, van het Besluit	31 december 2027	Maximaal 1000 MW, maximaal 4 uur
4	380/150 kV-railsysteem Diemen	artikel 4a.2, onder b1, van het Besluit	31 december 2023	maximaal 1500 MW maximaal 4 uur
5	Herbayum-Schenkenschans 110 kV-circuit	artikel 4a.3, onder b1, van het Besluit	31 december 2023	maximaal 50 MW maximaal 8 uur

Bijlage	Netonderdeel	Na afloop geldt	Einddatum ontheffing	Max MW en tijdsduur
6	Meeden–Stadskanaal 110 kV	artikel 4a.3, onder b1, van het Besluit	31 december 2023	Maximaal 100 MW, maximaal 8 uur
7	Groningen Hunze – Hoogezand 110 kV	artikel 4a.3, onder b1, van het Besluit	31 december 2023	Maximaal 50 MW, maximaal 8 uur
8	Harculo – Raalte 110 kV	artikel 4a.3, onder b1, van het Besluit	31 december 2025	Maximaal 50 MW, maximaal 8 uur
9	Goor – Rijssen 110 kV	artikel 4a.3, onder b1, van het Besluit	31 december 2024	Maximaal 50 MW, maximaal 8 uur
10	Rotterdam Marconistraat 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 165 MW, maximaal 8 uur
11	Almelo Tusveld 110 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 157 MW, maximaal 8 uur
12	Hengelo Oele 110 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2025	Maximaal 470 MW, maximaal 8 uur
13	Hengelo Weideweg 110 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2023	Maximaal 210 MW, maximaal 8 uur
14	Zwolle Hessenweg railsysteem 110 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 472 MW, maximaal 8 uur
14b	Zwolle Hessenweg transformator 110 kV	artikel 16, vierde lid, van de E-wet	24 november 2027	Maximaal 524 MW, maximaal 4 uur
15	Eindhoven Oost 150 kV	Ontheffing niet verleend	n.v.t.	n.v.t.
16	Eindhoven Zuid 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 155 MW, maximaal 8 uur
17	Ingetrokken			
18	Roosendaal 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2023	Maximaal 188 MW, maximaal 8 uur
19	Waalwijk 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2023	Maximaal 106 MW, maximaal 8 uur
20	Maarheeze 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 188 MW, maximaal 8 uur
21	Ede 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 138 MW, maximaal 8 uur
22	Breda 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 123 MW, maximaal 8 uur
23	Eerde 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 125 MW, maximaal 8 uur
24	Limmel 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 199 MW, maximaal 8 uur
25	’s-Hertogenbosch Noord 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 148 MW, maximaal 8 uur

Bijlage	Netonderdeel	Na afloop geldt	Einddatum ontheffing	Max MW en tijdsduur
26	Tilburg Noord 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 147 MW, maximaal 8 uur
27	Doetinchem 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 106 MW, maximaal 8 uur
28	Kattenberg 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 134 MW, maximaal 8 uur
29	Woensdrecht 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 229 MW, maximaal 8 uur
30	Ingetrokken			
31	Ingetrokken			
32	Ingetrokken			
33	Bergen op Zoom 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 179 MW, maximaal 8 uur
34	Oss 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 188 MW, maximaal 8 uur
35	Terwinselen 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 104 MW, maximaal 8 uur
36	Nieuwegein 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 107 MW, maximaal 8 uur
37	Hoogte Kadijk 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2025	Maximaal 171 MW, maximaal 8 uur
38	Noord Klaprozenweg 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 114 MW, maximaal 8 uur
39	Nieuwe Meer 150 kV	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 131 MW, maximaal 8 uur
40	Woensdrecht – Bergen op Zoom 150 kV	artikel 4a.3, onder b1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 185 MW, maximaal 4 uur
41	Geertruidenberg – Waalwijk – 's-Hertogenbosch Noord 150 kV wit	artikel 4a.4, eerste lid, onder b1, van het Besluit	31 december 2023	Maximaal 106 MW, maximaal 4 uur
42	's-Hertogenbosch Noord – Eerde – Eindhoven Oost 150 kV wit	artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 125 MW, maximaal 4 uur
43	Helmond Zuid – Helmond Oost – Aarle Rixtel – Oss 150 kV zwart	artikel 4a.4, eerste lid, onder b1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 185 MW, maximaal 4 uur
44	Eindhoven Oost – Eindhoven Zuid – Maarheeze 150 kV	artikel 4a.4, eerste lid, onder b1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 213 MW, maximaal 4 uur
45	Ingetrokken			

Bijlage	Netonderdeel	Na afloop geldt	Einddatum ontheffing	Max MW en tijdsduur
46	Haarlemmermeer – Vijfhuizen 150 kV	artikel 4a.4, eerste lid, onder b1, van het Besluit	31 december 2025	Maximaal 251 MW, maximaal 4 uur
47	Merseyweg 150 kV	artikel 4a.4, eerste lid, onder b1, van het Besluit	31 december 2026	Maximaal 107 MW, maximaal 4 uur
48	Vondelingenweg 150 kV	artikel 4a.4, eerste lid, onder b1, van het Besluit	31 december 2025	Maximaal 150 MW, maximaal 4 uur
49	Borssele – Terneuzen – Westdorpe 150 kV	artikel 4a.4, eerste lid, onder b1, van het Besluit	31 december 2025	Maximaal 280 MW, maximaal 4 uur
50	Meeden Tr201 & Tr202	artikel 4a.4, eerste lid, onder b1, van het Besluit	31 december 2025	Maximaal 402 MW, maximaal 4 uur
51	Haaksbergen – Hengelo Oele 110 kV	artikel 4a.4, eerste lid, onder b1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 200 MW, maximaal 4 uur
52	Eindhoven Oost 150 kV	artikel 4a.4, eerste lid, onder c1, van het Besluit	24 november 2027	Maximaal 1445 MW, maximaal 4 uur
53-55	Ingetrokken			
56-78	Diversen	Ontheffingen niet verleend	n.v.t.	n.v.t.
79	Maasbracht-Born-Lutterade 150 kV	Ontheffing niet verleend	n.v.t.	n.v.t.

Den Haag,

Datum: 24 november 2022

drs. M.R. Leijten
bestuurslid